

КУЛЬТУРОЛОГІЯ

УДК 007:304:654.19

М. В. Нагорняк

НОВИННИЙ КОНТЕНТ ІНФОРМАЦІЙНИХ ВИПУСКІВ СУСПІЛЬНОГО РАДІО: СТРУКТУРНО-КОМПОЗИЦІЙНИЙ ЧИННИК (ЗА МАТЕРІАЛАМИ УР-1)

У статті проаналізовано короткі інформаційні випуски ранкового слоту першого каналу Суспільного радіо (06.00–11.00 год.) з точки зору структури та побудови новинного контенту в малих ефірних формах. На основі аналізу авторкою визначено дієві шляхи піднесення якості структурно-композиційного складника новин, що є вагомим у питанні ефективного функціонування Суспільного радіо. При цьому використовувався метод вивчення емпіричного матеріалу та узагальнення досвіду роботи редакцій новин першого каналу (УР-1), що уможливило здійснити суттєве дослідження програмного продукту. Завдяки дескриптивному методу увагу було зосереджено на формоутворювальних особливостях формування інформаційних випусків відповідно до специфіки формату каналу. Використання порівняльного методу дало можливість зіставити випуски новин, презентовані в ефірі впродовж місячного терміну, окреслити в них порушення стандартів інформаційного мовлення. Відповідно, спираючись на ці дані, сформувати модель оптимальної подачі новинної інформації у структурно-композиційному аспекті. Серед результатів є такі: концепція створення новинного контенту Суспільного радіо засвідчила значні порушення норм мовлення щодо структури й побудови випусків, через що потребує кардинальних змін; якомога повніше використовувати принципи верстки інформації на радіо з метою чіткішого розуміння вагомості новин, розширити географію контенту, збільшити тематичні добірки (рубрики); зменшити кількість інформації на криміногенну тематику; вдосконалити співвідношення текстової та звукової інформації, оскільки випуски перевантажені аудіокомпонентом; уникати частих повторів другорядних новин; переглянути доцільність надмірного використання музичних відбивок тощо.

Ключові слова: новинний контент, інформаційний випуск, структурно-композиційний чинник, Суспільне радіо.

Новини посідають особливе місце у життєдіяльності кожного громадянина зокрема та країни в цілому. В умовах функціонування інформаційного суспільства та стрімкого розвитку мультимедійних технологій виняткова роль новинного контенту зумовлена необхідністю володіти достовірними, правдивими й вичерпними відомостями про події в Україні та світі. Сутнісно нова інформація дає можливість суб'єктам суспільних відносин чітко орієнтуватися у загальноосвітніх процесах, встановлювати взаємозв'язки між подіями, явищами, порівнювати та зіставляти їх і, відповідно, ухвалювати правильні, виважені рішення у різних сферах життя.

Інформування спільнот здійснюється системою засобів масової комунікації (ЗМК), до якої з-поміж інших належать аудіовізуальні медіа. В останні два десятиліття – 2001–2018 рр. – провідну роль у цих процесах відіграє Національна радіокомпанія України (Українське радіо-УР).

Від 04 вересня 2017 року почалася нова доба дев'яностоп'ятирічної історії Українського радіо, пов'язана з його трансформацією із державного в суспільне. Зазнають докорінних змін основні засади функціонування, концепція мовлення, бачення місця і ролі творчої особистості, технологічні параметри тощо. Діяльність на масмедійному ринку великої кількості комерційних мовників та збільшення питомої ваги їхнього новинного продукту стимулює Суспільне радіо до пошуку оптимальної та, головне, конкурентоспроможної моделі свого подальшого мовлення, зокрема, у царині створення новинного продукту.

Проведений у межах цього дослідження контент-аналіз засвідчив наявність наукової бази, створеної українськими теоретиками і практиками вітчизняної радіожурналістики, які прямо чи опосередковано вивчали діяльність Українського радіо. Зазначу також, що останнім часом з'являються численні методичні рекомендації, науково-популярні статті щодо нормативних напрацювань Ради Європи, Європейського Союзу про діяльність суспільного мовлення в країнах ЄС. Однак, подібні дослідження, здебільшого, мають узагальнюючий характер, питання функціонування Суспільного радіо у них розглядається у цілому. Проблема вивчення сутності й структури радіо саме у сфері інформаційного мовлення представлена надто фрагментарно, побіжно, що й зумовило потребу в даній статті.

Означена тематика висвітлювалася у працях українських і зарубіжних дослідників радіокомунікацій. Серед них: Я. Адамовський, Р. Брюнер, С. Гнатюк, О. Гоян, А. Грабська, Н. Гусак, Р. Головатенко, С. Здіорук, В. Іванов, І. Кирич, В. Лизанчук, П. Манчіні, В. Набруско, Х. Северінсен, А. Шевченко, Т. Шевченко, Л. Яворський та інші. Роботи учених присвячені, здебільшого, розгляду класичних моделей суспільного мовлення, світових тенденцій його діяльності, історичних та політичних підвалин зародження мовлення в Україні на основі досвіду країн світу. Але наголошу, що існує обмаль праць, в яких автори розробили б механізми формування контенту суспільного радіомовлення та запропонували шляхи піднесення його якості. Взагалі поодинокими є розвідки, в яких розглядаються змістові, структурно-побудові особливості новинного продукту.

Зважаючи на означене вище, метою даного дослідження є проаналізувати короткі інформаційні випуски Суспільного радіо з точки зору структури та побудови в них новинного контенту та на основі цього запропонувати дієві шляхи поліпшення структурно-композиційного складника новин, що є вагомим у питанні ефективного функціонування радіо.

За емпіричний матеріал взято продукцію першого каналу Суспільного радіо (УР-1), яка звучала у межах програмної сітки ранкового слоту (06.00-11.00 год.) упродовж місяця: 07.08.2018–07.09.2018 р. Моніторингу піддавалися передачі інформаційного мовлення, а саме короткі випуски новин (до 8-и хвилин). Загалом, прослухано та вивчено 187 інформаційних випусків, що становить понад 1036 годин мовлення. Щодня прослуховувалися шість випусків новин з такою послідовністю і тривалістю: 06.00–06.05, 07.00–07.08, 08.00–08.05, 09.00–09.05, 10.00–10.05, 11.00–11.05.

Задля того, аби здійснити дослідження, використовувалися наступні методи. Метод вивчення емпіричного матеріалу та узагальнення досвіду роботи редакції новин першого каналу Суспільного радіо дозволив всебічно й глибоко проаналізувати структурно-композиційний аспект інформаційних випусків стосовно їхньої відповідності європейським стандартам мовлення.

Дескриптивний метод застосовано до характеристики особливостей структурної побудови випусків, їхніх композиційних елементів, що уможливило різноаспектне дослідження програмного продукту.

Порівняльний метод дозволив зіставити випуски новин ранкового слоту впродовж місячного терміну, визначити в них спільне й відмінне, звернути увагу на манеру і стиль ведення передач ведучими (модераторами), і на цій основі виробити оптимальний варіант подачі відомостей різного роду.

Біхевіористський метод дозволив проаналізувати інформаційні передачі з точки зору доєфірної підготовки ведучих (модераторів) та їхньої ефірної роботи.

Метод аналізу спричинив до глибшого вивчення питання структурно-композиційної компоненти інформаційних випусків, специфіки побудови повідомлень у них відповідно до принципів верстки, важливості організації текстових і звукових повідомлень у єдине ціле.

Суспільне мовлення на рівні Парламентської Асамблеї Ради Європи та Європейського Союзу визнається важливою частиною європейської культурної спадщини та невід'ємною складовою сучасної розвиненої демократії. Найважливішою його ознакою є те, що воно має слугувати інтересам суспільства, а не інтересам держави, політичних еліт, бізнесу тощо. Завданням суспільного мовлення є створювати такий контент, який би викликав довіру спільноти, мав для неї практичну цінність, повсякденну користь. У цьому зв'язку напрочуд слухною є думка експерта Deutsche Welle (DW) і Баварського суспільного мовника Й. Гротські про те, що суспільний канал має стати маяком у журналістиці, який би вселяв у людей довіру [1]. Втілювати це завдання у життя покликані Загальні принципи редакційної політики суспільного мовника, як от універсальність, незалежність, досконалість, різноманітність, відповідальність, інноваційність.

Суспільне радіомовлення, як і телевізійне мовлення, належить до особливих видів аудіовізуальних медій. Особливість пов'язана з необхідністю здійснювати вільне й чесне інформування громадськості, працювати в інтересах спільноти, висвітлювати весь спектр тем і точок зору. За словами І. Кирич, місія цього мовлення полягає у гармонійному розвитку згуртованого громадянського суспільства за допомогою утвердження національних, міжкультурних та індивідуальних цінностей [2, с. 10]. Цього можливо досягти лише завдяки виробництву якісного аудіопродукту. Принцип досконалості якраз і покликаний допомогти у створенні конкурентоздатного контенту. Його сутність полягає у тім, що радіожурналісти мають діяти на основі високих професійних стандартів, керуючись критеріями якості.

Саме на якісному чиннику має бути зосереджена головна увага під час підготовки, презентації та розповсюдження програмного продукту на радіо. З метою чіткішого розуміння поняття «якість» звернімося до Словника української мови. У першій позиції «якість» визначається як внутрішня визначеність предмета, що відрізняє його від усіх інших. У другій позиції йдеться про те, що це є ступінь вартості, цінності, придатності чого-небудь для його використання за призначенням. У третій позиції зазначається, що якість визначає ту чи іншу характерну ознаку, властивість, рису когось, чого-небудь [4, с. 638].

Отже, основним критерієм якості є внутрішня визначеність предмета. Стосовно новинного контенту радіо, то така окресленість виявляється у структурі й композиції інформаційного випуску. Саме правильна й чітка його побудова може зробити програмне утворення вартісним, ціннісним, придатним для використання. А ще – легким для сприймання усіма категоріями людей. В. Миронченко зауважує, що форми інформаційних передач постійно розвиваються і вдосконалюються. За його словами, рушійною силою нового формотворення виступає цілий комплекс чинників, а саме постійно зростаючі інформаційні потреби суспільства, особливості його соціального розвитку, науково-технічний прогрес і взаємодія з іншими медіями [3, с. 306].

Але чи в усіх без винятку інформаційних випусках Суспільного радіо (УР-1) структурно-композиційний чинник відповідає професійним стандартам, чи завжди малі ефірні форми є легкими та простими для сприймання слухача. Проведений моніторинг дозволив виявити наступне.

Перше. Вивчення новинного контенту Суспільного засвідчило значні порушення норм мовлення щодо структури й побудови випусків, через що потребує суттєвих змін. Випуски новин ранкового слоту мають сталу тривалість звучання – від 5-и до 8-и хвилин. Ці ефірні проміжки містять, як правило, 14–18 структурних елементів, чим явно переобтяжують передачу й утруднюють процес слухання новин споживачами. Ось кілька прикладів побудови випусків.

Випуск № 1 від 13.08.2018. 07.00-07.08, ведуча – А. Білилівська.

1. Музвідбивка із джінглом «Новини». Представлення ведучого.
2. Анонс (у Києві пограбували ломбард, про долю російського судна «Механік Погодін»).
3. Про пограбування ломбарду в Києві (текстове повідомлення).
4. Музвідбивка.
5. ДТП в Угорщині (текстове повідомлення).
6. Музвідбивка.
7. Доля російського судна «Механік Погодін» (текстове повідомлення) + синхрон Уповноваженого з прав людини Л. Денисової.
8. Музвідбивка.
9. Загострення суперечки між США і Туреччиною і підтримку в цьому Ірану (текстове повідомлення) + синхрон офіційного представника Ірану Б. Кассамі.
10. Музвідбивка.
11. На грецькому острові Евбея оголошено надзвичайний стан через пожежі (текстове повідомлення).
12. Музвідбивка.
13. У Луцьку водойми чистить трактор «Амфібія». Розп. Н. Морозюк (аудіоматеріал).
14. Музвідбивка.
15. Погода. Пряме увімкнення синоптика Укргідрометцентру.

Випуск № 2 від 25.08.2018, 07-00-07.08, Вед. А. Білилівська.

1. Музвідбивка із джінглом «Новини». Представлення ведучого.
2. Анонс (У Йємені загинули люди, в Австрії потужна злива).
3. В Австрії потужна злива (текстове повідомлення).
4. Музвідбивка.
5. 26 осіб загинуло в Йємені (текстове повідомлення).
6. Музвідбивка.
7. США попереджають Росію, що можуть завдати ударів по Сирії (текстове повідомлення).
8. Музвідбивка.
9. Жителі Торецька залишилися без водопостачання (текстове повідомлення).
10. Музвідбивка.
11. Діти загиблих із Тернополя їдуть на відпочинок до Карпат. Розп. А. Шова (аудіоматеріал).
12. Музвідбивка.
13. Збитки від пожежі на Новій пошті у Мукачевому (текстове повідомлення).
14. Музвідбивка.

15. *Механізм для миття тротуарів розробили у Житомирі (текстове повідомлення) + синхрон керівника підприємства С.Янушевича.*

16. *Фестиваль «Дніпросамерфест» у Дніпрі (текстове повідомлення + синхрон отамана).*

17. *Музвідбивка.*

18. *Погода. Пряме увімкнення синоптика Укргідрометцентру.*

Надмірна насиченість малих ефірних форм і текстовими, і звуковими повідомленнями позбавляє слухачів можливості зосередитися на найвагомійшій інформації, формує відчуття безладності та хаосу, та, як наслідок, призводить до нервозності, розгубленості аудиторії, що переносяться у повсякденне життя. На превеликий жаль, серед ведучих інформаційних випусків УР-1 вкоренилася хибна думка – що більше новин умістити у випуск, то він буде кращим, досконалішим. Однак, вони забувають про те, що випуски новин 5–8 хвилинної тривалості апріорі не можуть умістити в собі такого масиву інформації, що складається із 14–18 структурних елементів. Навряд чи за таких умов подані відомості можуть бути належним чином сприйняті та засвоєні слухачською аудиторією.

Відповідно до законів новинного мовлення, оптимальна кількість повідомлень у 5-тихвилинному випуску має сягати не більше 8-10. Саме така їхня кількість робить випуск помірно насиченим інформацією, конструктивним, цілісним.

Друге. Серед порушень структури і побудови випусків звертаємо увагу на надмірне використання музичного матеріалу. Має місце ситуація, коли після кожного повідомлення – незалежно від його теми, обсягу, способу подачі – уміщується музична відбивка. Правилами мовлення визначається, що музичні відбивки є доречними тоді, коли потрібно відокремити одну добірку повідомлень від другої (до добірки входять новини на одну й ту саму або схожу тему). В. Смірнов слушно зауважує, що відбивка є короткою музичною рубрикою, що дає можливість «відбити» один блок від другого. Зазвичай блоки, каже він, являють собою структурну єдність, мають тематичну і монтажну супідрядності [5, с. 86]. На внутрішній єдності випуску наголошує і В. Миронченко, зауважуючи, що саме вона має сприйматися як єдине ціле. На його думку, цього можна досягти за допомогою переходів, які не лише зв'язують розрізнені новини, а й допомагають плавно переключати увагу слухачів при сприйманні новин. Музвідбивка, зазначає В. Миронченко, дозволяє слухачам осмислити раніше почуте, трохи відпочити і підготуватися до сприймання нового повідомлення [3, с. 321–322].

Однак, інформаційні випуски Суспільного радіо не сприймаються як єдине ціле, не мають внутрішньої єдності через відсутність блоків, добірок новин. Вони являють собою виключно набір розрізаних новин, після кожної з яких подається музвідбивка, що так нагадує манеру подачі новин на комерційних станціях. Подібне сліпе копіювання роботи недержавних студій повною мірою виключає самотність й оригінальність новинного контенту цього радіо.

Стосовно неправомірного використання музичних відбивок, примітним є ще один важливий аспект. Практично в кожному інформаційному випуску після повідомлення про ситуацію у зоні бойових дій – а це часто-густо новини про поранених, загиблих українських вояків – лунає бадьора музвідбивка. Про це свідчать фрагменти випусків:

10.08.2018 р., 08.00-08.05, ведучий – Б. Зінчук.

1. *Про загибелі вояків на сході України + синхрон представника прес-центру В. Бакая.*

2. *Музвідбивка.*

13.08.2018 р., 08.00-08.05, ведуча – А. Білилівська.

1. *На Донбасі поранені українські вояки + синхрон представника прес-центру В.Бакая.*

2. *Музвідбивка.*

14.08.2018 р., 07.00-07.08, ведучий – Б. Зінчук.

1. *Обстріл російськими найманцями українських позицій на сході країни.*

2. *Музвідбивка.*

19.08.2018 р. 08.00-08.05, ведучий – Б. Зінчук.

1. *Двоє загиблих і двоє поранених українських бійців на Донбасі + синхрон прес-офіцера А.Стельмаха.*

2. *Музвідбивка.*

Крім того, що повідомлення на воєнну тематику є розрізненими та вони не підкріплюються іншими відомостями, схожими за змістом, після кожної із них лунає весела музична рубрика. Окрім порушення стандартів мовлення, не можна не зважати і на принцип етичної подачі новин. Ставити музичні відбивки після драматичних і трагічних новин є, щонайменше, проявом неповаги до пам'яті полеглих і тих, хто дістав поранення унаслідок воєнних дій, а також до членів родин військових.

Подібна практика неправомірного й неграмотного використання музичного матеріалу не обмежується воєнною тематикою. Ось приклади інших фрагментів випусків:

20.08.2018 р., 06.00-06.05, ведучий – Б. Зінчук.

1. *У Харкові чоловік відкрив вогонь по поліцейським.*

2. *Музвідбивка.*

3. *36 українців перебувають у шпиталях Польщі внаслідок аварії.*

4. *Музвідбивка.*

22.08. 2018 р., 11.00-11.05, ведуча – І. Антонович.

1. *Зросла кількість підозрюваних у нападі на активістку К. Гандзюк.*

2. *Музвідбивка.*

3. *У Дніпрі горів спортивний комплекс.*

4. *Музвідбивка.*

02.09.2018 р., 11.00-11.05, ведуча – І.Антонович.

1. *Гасять пожежу на Харківщині в лісі + синхрон речника обласного управління ДСНС І. Лупандіна.*

2. *Музвідбивка.*

3. *Мітинг у Кишиневі переріс у сутички з поліцією.*

4. *Музвідбивка.*

5. *Жінка з ножем накинулася на відвідувачів музею в Італії.*

6. *Музвідбивка.*

7. *Затримали учасники мітингу у німецькому місті Хемніці.*

8. *Музвідбивка.*

Часте й невинуватене застосування музичних рубрик мусить бути переглянute. Мова не йде про те, щоб повною мірою зняти їх після драматично-трагедійних новин, але створити музичні відбивки відповідно до змісту повідомлюваного чи використати інші спецефекти (немузичні), вочевидь, не є складним завданням для режисерів інформаційних випусків.

Третє. Моніторинг інформаційних випусків першого каналу Суспільного радіо засвідчив перманентні порушення принципів верстки. Під версткою розуміємо процес, зумовлений відбором, упорядкуванням та поєднанням окремих журналістських творів у рамках відведеного для інформаційної передачі часового відрізка. Варто зауважити, що на радіо верстка має примусовий характер, себто слухач може ознайомитися із

новинами у тій часовій і змістовій послідовності, яку визначили ведучі, редактори й випускові, через що і потребує прискіпливої уваги. Невипадково В. Миронченко визначає верстку як творчий процес, що не терпить шаблонів, вимагає від редакторів великої професійної майстерності й досвіду, знання певних принципів і вимог [3, с. 308–309].

Однаке, повсякденна практика радіо характеризується недотриманням принципів верстки. В чому це виявляється?

- нерозуміння вагомості подій, унаслідок чого перше повідомлення випуску часто-густо не є архіважливим, ключовим в інформаційній картині дня (недопустимо відкривати передачу про кількість загиблих через обвал мосту в Генуї, жертв повені в Індії чи жертв спеки в Іспанії тоді, коли є новини про голодування українського режисера О. Сенцова та ситуацію у зоні бойових дій, або коли про наслідки негоди у Львові повідомляють наприкінці випуску, натомість перед цим іде новина про пошиття прапора і скасування військового параду в США через дорожнечу);

- відсутність посилань на джерело, зловживання деталізацією події, через що порушується структурованість тексту новини;

- перенасичення внутрішньою інформацією на політичні, воєнні теми;

- слабка представленість новинами на теми освіти, науки, релігії, культури, мистецтва, спорту;

- нехтування географічним принципом верстки, унаслідок чого спостерігається невіразна представленість подій як із регіонів України, так і світу;

- часта повторюваність однієї й тієї ж інформації, яка не є надзвичайно важливою, у випусках, що йдуть поспіль (немає сенсу три-чотири рази повторювати матеріали про відкриття виставки художника Ф. Недошовенка чи про обладнання полтавських тролейбусів гучномовцями);

- невміння редакторами та ведучими актуалізувати, себто доповнювати новими деталями, відомості на суспільно значущі теми, через що з випуску у випуск повторюється одна й та сама інформація (не можна не згадати про День Незалежності України 24.08.2018 р., коли в трьох випусках поспіль, о 06.00, 07.00 та 08.00 год., лунало одне й те ж повідомлення).

Четверте. Серед новинного контенту Суспільного радіо спостерігається значна кількість повідомлень на кримінальну тему. За вивчений період із 1025-и інформаційних повідомлень 585 було присвячене подіям зі світу криміналу. Наприклад, передача від **19.08.2018 р. 11.00-11.05 (ведучий Б. Зінчук)** мала такий вигляд:

1. *Представлення ведучого та випуску.*

2. *Анонс (у Вінниці ДПТ, квест із протидії торгівлі людьми).*

3. *У Вінниці сталася ДТП.*

4. *Музвідбивка.*

5. *Про аварію українського автобуса в Польщі.*

6. *Музвідбивка.*

7. *Бої у місті Газні в Афганістані.*

8. *Музвідбивка.*

9. *Землетрус на острові Ломбок в Індонезії.*

10. *Музвідбивка.*

11. *Квест із протидії торгівлі людьми у Херсоні.*

12. *Музвідбивка.*

13. *Повідомлення про погоду.*

Випуск від **30.08.2018 р. 08.-08.05 (ведуча А. Білилівська)** складався із наступних матеріалів:

1. *Представлення ведучого та випуску.*
2. *Анонс (у Києві затримали чоловіка, який забарикадувався у квартирі, 18 обстрілів на Донбасі, у Канітолії штату Арізона відбулося церемонія прощання із сенатором Маккейном).*
3. *Про обстріли на Донбасі + синхрон речника О. Тригуба.*
4. *Музвідбивка.*
5. *У Києві затримали чоловіка, який забарикадувався у квартирі із 4-ма дітьми.*
6. *Музвідбивка.*
7. *Тривають пошуки зниклої дівчини на Кропивниччині + синхрон мами дівчинки + синхрон учасника пошукової групи Д.Чернишова.*
8. *Музвідбивка.*
9. *Підпалили книгарню у Києві. Пряме увімкнення Б. Хворостяного.*
10. *Музвідбивка.*
11. *Повідомлення про погоду.*

Ведучим, випусковим редакторам необхідно пам'ятати про те, що малі ефірні форми (випуски від 3-х до 8-и хвилин) потребують ретельної підготовки щодо добору, відбору та обробки інформації. Правилами передбачена неприпустимість насичення короткої передачі кримінальними новинами – подібних повідомлень може бути 1-2, але ніяк не 4.

Висновки. Серед новинних контентів комерційних і комунальних станцій новинний контент Суспільного радіо відіграє величезну роль у наданні громадянам достовірних і неупереджених відомостей. Це зумовлено високою місією Суспільного, яка полягає у служінні всім без винятку категоріям суспільства. Інформаційні випуски мають озброювати людину необхідними новими знаннями про навколишній світ, стимулювати до вивчення історії, культури, мистецтва, наснажувати цікавою, пізнавальною інформацією тощо. Саме через те радіожурналістам слід приділяти велику увагу підготовці якісного контенту новин.

Структурно-композиційний чинник інформаційних випусків Суспільного радіо (УР-1) є вагомим складником програм. За допомогою формуютьвальних засобів можна піднести суспільну значущість повідомлюваних новин, окреслити її більш чітко й виразно, наголосити на першорядних подіях, не забуваючи при цьому про другорядні. Аналіз випусків засвідчив, що творчі працівники радіо не приділяють належної уваги зазначеному питанню, часто-густо нехтують стандартами інформаційного мовлення стосовно верстки передач. З огляду на це, часто складається враження, що новини добираються та вибудовуються у випуск стихійно, що не може бути нормою повсякденної журналістської практики.

Зважаючи на згадане вище, доцільною є організація для працівників Суспільного радіо циклу тренінгів щодо необхідності дотримання європейських канонів мовлення, що, безсумнівно, дало би можливість піднести якість новинного контенту. При цьому потрібно виходити з того, що радіо має працювати не для себе самого, а для своїх слухачів, які прагнуть споживати інформаційний продукт високого гатунку.

Список використаної літератури

1. Гротски Й. Я не знаю, действительно ли ваш парламент готов к телевидению, которое критикует правительство [Электронный ресурс] / Й. Гротски // Суспільне мовлення. – 2014. – 14 листоп. – Режим доступу : https://stv.detector.media/kontent/ekspertna_dumka/yokhannes_grotski_ya_ne_znayu_deystvitelno_li_vash_parlament_gotov_k_televideniyu_kotoroe_kritikuet_pravitelstvo ; Гротски У. Я не знаю, действительно ли ваш парламент готов к телевидению, которое критикует правительство [Elektronnyy resurs] / У. Гротски // Suspilne movlennya. – 2014. – 14 listop. –

Rezhim dostupu : https://stv.detector.media/kontent/ekspertna_dumka/yokhannes_grotski_ya_ne_znayu_deystvitelno_li_vash_parlament_gotov_k_televideniyu_kotoroe_kritikuet_pravite lstvo/

2. Кирич І. В. Суспільне радіомовлення: моделі функціонування та шляхи реалізації : автореф. дис. ... канд. наук із соц. комунікацій : 27.00.04 / Ірина Володимирівна Кирич; Дніпропетр. нац. ун-т ім. Олеся Гончара. - Дніпропетровськ, 2014. - 16 с. ; Kyrych I. V. Suspilne radiomovlennia: modeli funktsionuvannia ta shliakhy realizatsii : avtoref. dys. ... kand. nauk iz sots. komunikatsii : 27.00.04 / Iryna Volodymyrivna Kyrych; Dnipropetr. nats. un-t im. Olesia Honchara. - Dnipropetrovsk, 2014. - 16 s.

3. Миронченко В. Основи інформаційного радіомовлення : підруч. / В. Миронченко. – Київ : ІЗМН, 1996. – 440 с. ; Myronchenko V. Osnovy informatsiinoho radiomovlennia : pidruch. / V. Myronchenko. – Kyiv : IZMN, 1996. – 440 s.

4. Словник української мови : в 11-ти т. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.sum.in.ua ; Slovnyk ukraïnskoi movy : v 11-ty t. [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : www.sum.in.ua

5. Смирнов В. В. Формы вещания : Функции, типология, структура радиопрограмм : учеб. пособ. / В. В. Смирнов. – Москва : Аспект Пресс, 2002. – 203 с. ; Smirnov V. V. Formy veshchaniya : Funktsii, tipologiya, struktura radioprogramm : ucheb. posob. / V. V. Smirnov. – Moskva : Aspekt Press, 2002. – 203 s.

Стаття надійшла до редакції 02.10.2018.

M. Nahorniak

NEWS CONTENT OF INFORMATION RELEASES OF PUBLIC RADIO: STRUCTURAL AND COMPOSITE FACTOR (BASED ON THE MATERIALS OF UR-1)

The article analyzes brief information releases of the morning slot (06.00-11.00.) In terms of the structure and construction of the news content in small airborne forms. On the basis of the author's analysis, effective ways of improving the structural and compositional component of news content are determined, which is a significant question of the effective functioning of Public Radio.

This is a high mission of the Social, which is to serve all categories of society without exception. Information releases must equip a person with the necessary new knowledge about the surrounding world, enlighten it, stimulate the study of history, culture, art, etc. That is why radio journalists should pay much attention to the preparation of high-quality news content.

In this case, the method of studying the empirical material and the synthesis of the experience of the news editors of the First Channel (UR-1), which made it possible to carry out a substantial study of the software product, was used. Due to the descriptive method, attention was focused on the form-forming features of the formation of information releases in accordance with the specifics of the channel format.

The usage of the comparative method made it possible to compare news releases presented on the First Channel (UR-1) within a one-month period, to outline in them both the observance of information broadcasting standards and their violation. Accordingly, relying on these data, there was formed a model for optimal provision of news information in the structural and compositional aspects.

The results are the following: the concept of the creation of news content of Public Radio has shown significant violations of the rules of broadcasting on the structure and construction of releases, which requires a radical change; the usage of the principles of

information layout on the radio as fully as possible in order to understand better the importance of news, to expand the geography of content, to increase thematic collections (rubrics); to reduce the amount of information on crime-related topics; to improve the correlation between text and audio information, since releases are overloaded with an audio component; to avoid frequent repetitions of unimportant news; to review the expediency of excessive usage of musical reflections, etc.

Key words: news content, information release, structural and composition factor, public radio.

УДК 930:35.077.1(477)''1649/1658''(045)

Ю. М. Нікольченко

О. В. Головка

Ю. М. Кочина

ДОКУМЕНТАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МІЖНАРОДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ГЕТЬМАНЩИНИ У 1649–1658 РОКАХ: СТАН ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМИ В СУЧАСНІЙ ВІТЧИЗНЯНІЙ ІСТОРИОГРАФІЇ

У статті розглядається стан дослідження проблеми документального забезпечення міжнародної діяльності Гетьманщини у 1649–1658 рр. в сучасній вітчизняній історіографії.

Встановлено, що на думку переважної більшості сучасних вітчизняних дослідників різних галузей наукових знань, матеріали дипломатичного характеру, які були підготовлені у Генеральній військовій канцелярії Гетьманщини та її структурах у 1649–1658 рр., засвідчують їхній високий професійний рівень та широкий видовий склад: міжнародні договори й угоди; міждержавне листування; дипломатичні інструкції; записи дипломатичних переговорів; посольські звіти і донесення, які не поступалися якістю документам з Речі Посполитої, Московського царства, Франції, Пруссії, Османської імперії, Швеції тощо.

Отримані результати дослідження дали можливість дійти висновку, що постійний інтерес вітчизняних науковців до вивчення документальних джерел міжнародних відносин Гетьманщини періоду Національно-визвольної війни 1648–1658 рр. є результатом суспільно-політичних змін, які відбувалися в Україні після проголошення її незалежності. Їхній всебічний аналіз дає змогу фахівцям (політикам, історикам, правознавцям, документознавцям, економістам, культурологам) знаходити відповіді на драматичні виклики часу, з якими зіткнулася незалежна Україна у сьогоденні.

Ключові слова: Національно-визвольна війна українського народу 1648–1658 рр., українське козацтво, Гетьманщина, міжнародна діяльність козацтва, Генеральна військова канцелярія, козацьке діловодство, документальне забезпечення, сучасна вітчизняна історіографія.

Утворення у 1649 р. Гетьманщини, як логічний наслідок Національно-визвольної війни 1648–1658 рр., була однією з найважливіших подій в історії і культурі України. Її довготривале функціонування заклало основи української національної держави й зумовило розвиток і утвердження на українських землях державних органів управління. Гетьманщина мала територію, військо, свої органи влади і управління та правові норми.